

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การอนุรักษ์โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมในเขตกำแพงเมือง
ชั้นในจังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน นางสาวอุไรวรรณ อ่อนอุไร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์สุระเดช ศรีวิชัย	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.แสนย์ สายสกุลลักษณ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนูญ สุติศา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการอนุรักษ์โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมในเขตกำแพงเมืองชั้นในจังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือ บุคคลที่ปฏิบัติงานทางด้านการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุโดยตรงในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ท่าน บุคคลที่ทำหน้าที่ด้านการสอนทางด้านสถาปัตยกรรมไทยซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 ท่านและบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ท่าน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบและสมบูรณ์แล้ว นำมาวิเคราะห์และเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมในเขตกำแพงเมืองชั้นใน จังหวัดเชียงใหม่ โดยการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การอนุรักษ์โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมในเขตกำแพงเมืองชั้นใน จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการวางแผนทางเอาไว้รวมทั้งการดูแลรักษา การชะลอความเสื่อมสภาพและความชำรุดทรุดโทรมของงานสถาปัตยกรรมประเภทต่าง ๆ การอนุรักษ์ที่คืบคั้นคือ การเก็บของเก่าให้คงสภาพเหมือนเดิมรูปเดิม ไม่ใช่การซ่อมแซมบูรณะให้เหมือนเดิม ดังนั้นการอนุรักษ์โบราณสถานสถาปัตยกรรมควรให้การช่วยเหลือกันหลายฝ่าย ทั้งภาคส่วนราชการและเอกชน มีผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญที่แท้จริงหลาย ๆ หน่วยงานเข้ามามีส่วนช่วยในการรับผิดชอบและร่วมกันอนุรักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสงฆ์ที่มีความใกล้ชิดกับโบราณสถานในฐานะที่เป็นผู้ดูแลและดูแลวัด ควรจัดให้มีการดูแลรักษาในเรื่องของการใช้ที่ดินและ สถานที่ของวัด ควรมีการจำแนกประเภทการใช้ที่ดินให้เป็นสัดส่วน และควรจัดให้มีการฟื้นฟูบูรณะบริเวณที่เสื่อมโทรมให้ดูมีชีวิตชีวาขึ้นและให้พัฒนาได้เท่าที่จำเป็น

ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา โบราณสถานเชิงสถาปัตยกรรมบริเวณภายในเขต
กำแพงเมืองชั้นในจังหวัดเชียงใหม่ควรสร้างจิตสำนึก การย้ำเตือนให้เกิดสติ การชี้ให้เห็นประเด็น
สำคัญอย่างมีเหตุผล ควรลดบทบาทของรัฐบาลลง และเปิดโอกาสให้ชาวบ้านรับผิดชอบดูแล
โบราณสถาน กำหนดขอบเขตการอนุรักษ์ ส่งเสริมและให้จัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรและจัดทัศน
ศึกษาให้นักเรียน กลุ่ม ชมรม ที่เกี่ยวข้อง กับการอนุรักษ์ไปชมโบราณสถานในแต่ละแห่ง และเป็น
การสร้างเสริมความเข้าใจในคุณค่าอย่างถูกต้องแท้จริง

จากการสำรวจวัดสำคัญที่อยู่ภายในเขตกำแพงเมืองชั้นในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 7 วัด
ดังนี้ คือวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวง วัดเชียงใหม่ วัดศรีเกิด วัดพวงหงษ์ วัดปราสาท และ
วัดพันเตาโดยศึกษาในเรื่องของสภาพการอนุรักษ์โบราณสถานของวัดที่มีอยู่เดิมและสิ่งก่อสร้าง
ใหม่ สามารถสรุปได้ว่าพื้นที่บริเวณวัดไม่ได้มีการจัดแบ่ง อย่างชัดเจนว่าบริเวณใดควรเป็นบริเวณ
ประกอบกิจกรรมหรือเป็นพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ทางวัดก็ไม่มีแผนการใช้บริเวณอย่างชัดเจน อย่าง
ไรก็ตามไม่พบว่ามีมีการปลูกสิ่งก่อสร้างใหม่ในบริเวณที่เป็นเขตอนุรักษ์ ยกเว้นพื้นที่รอบบริเวณนั้น
ซึ่งทำให้เกิดการบดบัง โบราณสถาน ทางวัดควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการจัดผังบริเวณ เพื่อกำหนด
บริเวณที่ดินออกเป็นเขตพุทธาวาส สังฆาวาส และเขตผลประโยชน์ของวัดให้ชัดเจน

Independent Study Title	Preservation of Architectural Antiquities Inside Chiang Mai City's Wall	
Author	Miss Uraiwan Orn-urai	
M.Ed.	Vocational Education	
Examining Committee	Lect. Suradech Srivichai	Chairman
	Lect. Dr. San Saisuphaluck	Member
	Asst. Prof. Manoon Sutika	Member

Abstract

This independent study aimed to study the preservation of architectural antiquities inside Chiang Mai city's inner wall. Instrument used was an interview using with the sample group. The interviewees were two official who worked for the preservation, four instructors who taught the course concerned with antiquities and two personnel who worked for the organization concerning the antiquities preservation. Data were analyzed by linking those issues concerned together. The results were reported in analytical descriptive fashion.

The results of the study were as follows:

The guidelines for preservation of antiquities were set up. They were a method of taking care and a predestination of decadent and damaged objects. The proper method of preservation was that to keep the old object in the old shape as it was and not trying to repair it even to be like the old one. Therefore, the preservation should be cooperated among various sectors, both public and private. The experts from related organizations should share this responsibility, especially Buddhist monks who stayed close to the antiquities as a temple keeper. The temple's land property should be classified for usage and the waste land should be recovered. Moreover, the construction of public utility should be done as needed only.

The people in a particular community should cooperate in preserving the antiquities; government sector should diminish this role. The opportunity of preservation should be provided for people. The people also should be responsible for scooping the limit of preservation. Furthermore, a course of antiquities preservation should be promoted and put in the curriculum. Field trip such as taking school students, clubs' members and the like to the places where the

antiquities existed should be conducted. The trip would build the understanding and value of antiquities to them.

Seven temples were surveyed. They were *Wat Phra Singha Wara Maha Viharn, Wat Chedi Luang, Wat Chiang Mun, Wat Sri Kerd, Wat Puak Hong, Wat Prasart, and Wat Pan Tao*. The survey was conducted to study the preservation's condition of the old antiquities and new construction. It was found that the temple's land property was not clear divided into particular usage; activity and green area. It was implied that there was no a certain plan of usage. However, no new constructions were built on the preservation area, except the area around the annuities space, resulting a bad scene. The landscaping expert should take action to separate the land area into Buddhist's area, monk's area and utilization area.